

CREIEU QUE LES DISPOSICIONS EN MATÈRIA DE DRETS I LLIBERTATS INCLOSES EN EL CONVENI EUROPEU DELS DRETS HUMANS I CARTA SOCIAL EUROPEA SÓN SUFICIENTS O CALEN NOUS DRETS I LLIBERTATS ADAPTATS ALS REPTES I OPORTUNITATS QUE PLANTEJA LA IA?

- Aquesta setmana no tenim una resposta clarament majoritària ja que no hi ha una diferència estadística entre els resultats obtinguts pel "Sí" (34%), el "No" (32%) i el "No ho sé" (26%) si fem valer el marge d'error (que arriba al 16%).
- En qualsevol cas aprofitarem per comentar de quina manera l'ús de sistemes d'IA pot tenir implicacions específiques pels drets humans a través de les mateixes disposicions del Conveni Europeu dels Drets Humans i de la Carta Social Europea.
- En matèria de llibertat i justícia. La IA pot afectar negativament la llibertat i la justícia de les persones, especialment quan s'aplica en contextos d'alt impacte com la justícia penal. La complexitat i l'opacitat dels sistemes d'IA pot interferir el dret a un judici just.
- En aquest sentit, la IA pot afectar l'anomenada "igualtat d'armes", en què una part subjecta a una decisió algorítmica hauria de poder examinar i contestar adequadament el seu raonament. Això significa que abans de la seva implantació, els actors judicials haurien de tenir un nivell suficient de comprensió de la IA que utilitzen per garantir la responsabilitat de les decisions preses amb la seva ajuda. Del contrari l'ús de la IA en aquest context pot conduir a l'arbitrarietat i afectar negativament la independència normativa.
- Per exemple, un sistema que dóna suport a les decisions de condemna penal amb puntuacions per representar el risc que un criminal condemnat cometí un altre delictes ha de ser interpretable, verificable i obert a impugnació per part del demandat.

- **En matèria de privacitat.** La IA pot accedir a grans quantitats de dades sobre persones i tractar-les a gran velocitat per, entre altres, fer prediccions sobre el seu comportament i el seu estat d'ànim. Això no tan sols pot produir un efecte invasiu envers la privadesa també pot donar lloc a l'anomenat "efecte panòptic" de provocar una alteració del comportament d'una persona davant de la sospita que està sent observat o analitzat. Per exemple, un sistema que analitza les expressions de la cara, el to de veu, les paraules utilitzades i altra informació biomètrica que es compara amb models per predir si un candidat/da a una feina és "ideal", pot vulnerar la intimitat corporal i emocional de les persones candidates.
- **En matèria de llibertat d'expressió, associació i reunió.** El funcionament de la democràcia requereix d'obertura social i minimització de qualsevol influència o manipulació per part de qualsevol persona o institució. La IA posa aquests valors en risc quan s'utilitza per recopilar i processar informació de persones de manera constant a través de diferents canals com llocs web, xarxes socials i vigilància biomètrica, contribuint a la sensació que un està sent monitoritzat, amb un efecte pernicios per l'acció política.
- **Per exemple, els sistemes de reconeixement facial poden impedir als ciutadans exercir les seves llibertats de assemblea i associació, robant-los la protecció d'anonimat i tenir un efecte contraproductiu sobre la solidaritat social i participació democràtica.**
- **En aquest àmbit, la IA també pot ser utilitzada per mostrar una experiència que explota els interessos i prejudicis dels individus, incloent-hi la manipulació psicològica de votants a través d'apel·lacions emocionals o d'amagar la dissidència a través d'exèrcits de bots.**
- **En matèria d'igualtat i no discriminació.** La IA pot reproduir patrons de desigualtat i discriminació existents en la societat quan diferents prejudicis i estereotips són incorporats en el seu disseny i implantació. També té la capacitat d'augmentar-los a través d'un canvi d'escala i una immediatesa sense precedents que facilita la utilització d'informació que no sempre es tracta prèviament per mitigar els biaixos i que, masses vegades, parteix d'estructures històriques de desigualtat i discriminació.
- **Per exemple, quan els sistemes de policia predictiva confien en dades històriques hi ha el perill de reproduir pràctiques discriminatòries i als anomenats "feedback loops", que condueixen a que uns grups de persones estiguin desproporcionadament sota sospita i detinguts.**

- En matèria de drets socials i econòmics. Els sistemes d'IA són utilitzats, cada cop més, pel sector públic i privat de maneres que posen drets socials i econòmics en risc. Per una banda, els governs utilitzen cada vegada més la IA per determinar i assignar serveis públics.
- Però sense una supervisió d'aquesta IA pot succeir que es deneguin serveis a persones mereixedores, amenaçant el seu benestar social i econòmic. Per altra banda, hi ha empreses que fan servir la IA per controlar el comportament dels treballadors/es.
- També per deshumanitzar les relacions laborals o desempoderar els treballadors/es, limitant les vies de recurs relacionades amb errors, salari o ocupació. Juntament amb aquestes preocupacions, hi ha la concentració de poder que atorga la IA a desenvolupadors i implementadors dins els sectors públic i privat. És per aquesta raó que es creu que els governs haurien d'adoptar un enfocament de precaució en l'adopció i regulació de la IA que equilibri la realització de les oportunitats i que redueixi els riscos el màxim possible.
- En aquest sentit, el Comitè Ad Hoc d'Intel·ligència Artificial (CAHAI) del Consell d'Europa està elaborant el document "Possibles elements d'un marc legal sobre intel·ligència artificial, basat en els estàndards del Consell d'Europa sobre drets humans, democràcia i estat de dret".
- En aquest es proposen nou principis i prioritats amb l'objectiu d'ajustar-se als nous reptes plantejats pel disseny, desenvolupament i desplegament de sistemes d'IA sobre els drets humans, la democràcia i l'estat de dret.
- I fins aquí per avui. Us recomanem la lectura de: [Leslie, D., Burr, C., Aitken, M., Cows, J., Katell, M., and Briggs, M. \(2021\). Artificial intelligence, human rights, democracy, and the rule of law: a primer. The Council of Europe.](#)